Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 187
van **WILLY SEGERS**
datum: 14 maart 2017

---

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Vzw Brukselbinnenstebuiten - Rondleidingen voor expats

Door de belangrijke Europese en internationale functie van de hoofdstad zijn er veel expats actief in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De Vlaamse Gemeenschap heeft steeds getracht om deze groep positief te benaderen en hen zo in het contact te laten komen met het Nederlands en de Vlaamse cultuur in onze hoofdstad. Zo kunnen ze onder meer gebruik maken van de gratis lessen NT2 (Nederlands als Tweede Taal) en organiseert de vzw Brukselbinnenstebuiten ook drempelverlagende stadswandelingen die verschillende belangrijke Vlaamse Gemeenschapsinstellingen aandoen. Op deze manier doen de expats wat kennis op van de positie en geschiedenis van het Nederlands en de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Naast de wandelingen organiseert Brukselbinnenstebuiten ook nog tal van andere activiteiten. Voor 2017 ontvangt de vzw hiervoor 103.000 euro.

1. Kan een overzicht gegeven worden van het jaarlijkse aantal deelnemers aan de rondleidingen van Brukselbinnenstebuiten voor de periode 2010 tot en met 2016? Indien mogelijk graag een opdeling per nationaliteit.

2. Op welke manier speelde Brukselbinnenstebuiten in op de grotere vraag naar wandelingen in Sint-Jans-Molenbeek na de terreurdreiging en aanslagen? Hoe speelde de organisatie in op andere gebeurtenissen uit de actualiteit van de voorbije jaren?

3. Sinds 2015 laat Brukselbinnenstebuiten de activiteiten evalueren door de deelnemers. Wat zijn hiervan de resultaten?

4. Welke Brukselprojecten vonden er in 2016 plaats? Welke Brukselprojecten vonden er al plaats en staan er nog gepland voor 2017?

5. Met welke andere overheidsinstellingen is er in 2015 en 2016 samengewerkt? Zijn er overheidsinstellingen waarmee er al meerdere jaren een duurzame samenwerking loopt?

6. Hoeveel Engelstalige themawandelingen werden er in 2015 en 2016 gehouden? Hoeveel individuele deelnemers waren er hiervoor?

7. Op welke manier verkreeg de vzw meer inzicht in de communicatiekanalen van anderstaligen? Welk gevolg kreeg dit m.b.t. het werven van anderstalig cliënteel?

8. Hoeveel procent van de middelen van de vzw zijn afkomstig van eigen inkomsten en hoeveel procent is overheidssteun? Kan een opdeling gemaakt worden naargelang de herkomst van de eigen middelen?

SVEN GATZ
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

ANTWOORD
op vraag nr. 187 van 14 maart 2017
van **WILLY SEGERS**

---

1. Hierbij gaat het gevraagde overzicht:

Jaar	Aantal deelnemers	Aantal toeren	Aantal deelnemers/toer
2010	16780	650	25,8
2011	15521	638	24,3
2012	13580	545	24,9
2013	13460	547	24,6
2014	12272	535	22,9
2015	11668	506	21,8
2016	12212	550	22,2

Jaar	Belg	Aantal	Buitenlandse groepen in Nederlands	Aantal	Buitenlandse groepen in andere taal	Aantal
2010	82%	13760	4%	670	14%	2350
2011	88%	13660	3%	464	9%	1397
2012	77%	10457	2,5%	339	20,5%	2784
2013	82%	11037	3%	404	15%	2019
2014	73%	8958	4%	492	23%	2822
2015	81%	9451	8%	934	11%	1283
2016	82%	10014	2%	244	16%	1954

De statistieken maken een onderscheid tussen groepen uit binnen- en buitenland. Bij de buitenlandse groepen weten we hoeveel toeren in het Nederlands werden gedaan en kan er bijgevolg een percentage voor groepen uit Nederland worden aangegeven. Een verdere indeling per nationaliteit is niet mogelijk. Vaak komen deelnemers aan Engelstalige toeren van over de hele wereld (ze volgen bijvoorbeeld een internationaal congres in Brussel of wonen als expat in Brussel).

2. Na de aanslagen in Parijs in november 2015, toen bleek dat een aantal daders uit Molenbeek afkomstig was, organiseerde Brukselbinnenstebuiten een paar toeren in die gemeente. Niet uit sensatiezucht, maar om die gemeente, waar de organisatie al vele jaren actief is, op een zo genuanceerd mogelijke manier aan het publiek van individuele deelnemers voor te stellen. De belangstelling van groepen uit Vlaanderen en uit het buitenland was ook gewekt, mede door de enorme persaandacht voor de gemeente. Die belangstelling voor de toeren bleef bestaan, ook na de aanslagen van

22 maart. Wat Vlaanderen betreft, is er vooral veel interesse van hogescholen, openbare besturen, sociale organisaties... In 2016 werden ongeveer honderd toeren in Molenbeek georganiseerd. Uiteindelijk werd het succes van de Molenbeektoerens zelf een onderwerp in de binnen- en buitenlandse pers, onder meer in De Volkskrant (dat er zelfs een hoofdartikel aan wijdde), The Economist... Aanvragen van audiovisuele pers om een toer te volgen worden steeds met de nodige schroom behandeld, om de bevolking (en de deelnemers) niet te bruuskeren en het verloop van de toer niet negatief te beïnvloeden.

Brukselbinnenstebuiten speelde de afgelopen jaren bewust in op de actualiteit: er waren de toeren voor de Vlaamse ambtenaren die zullen verhuizen naar de site van Thurn & Taxis, een toer naar aanleiding van de tunnelperikelen in Brussel en rond de Centrale Lanen en, recent nog, de vijftigste verjaardag van de goedkeuring van het Manhattanproject in de Noordwijk.

3. Bruksel laat de toeren evalueren door de gidsen zelf en door de verantwoordelijken van de groepen die een rondleiding hebben gevolgd. De meeste deelnemers reageren positief. Zijn er toch ernstige commentaren, dan wordt er contact opgenomen met de gids om te bekijken wat er fout is gelopen.

4. Hierbij gaat een overzicht van de projecten in 2016 (naast de 'gewone' toeren voor groepen of individuen):

   - Erfgoeddag Rituelen (samen met de Erfgoedcel van de VGC)**.** Digitale publicatie en rondleidingen rond het thema;
   - Medewerking aan VTB-Knipoogdag (met VTB Kultuur),
   - Speciale themadag rond mobiliteit en groen (met CC Westrand Dilbeek);
   - Begin vaarseizoen Brussels by Water. Rondleidingen in Oud-Molenbeek en Maritiemwijk;
   - Het OCMW van Brussel, een verhaal van geven en krijgen. Nieuwe toer uitgewerkt rond de betekenis van het OCMW in het algemeen en dat van Brussel in het bijzonder (in de Marollen);
   - Gidsopleiding voor vrijwillige gidsen bij het Brussels Instituut voor Milieubeheer;
   - Redactie parcours rond biodiversiteit in Sint-Gillis;
   - Medewerking aan erfgoed- en muziekfestival Hide & Seek van Muziekpublique;
   - Wandelingen uitschrijven voor Muntpunt rond Centrale Lanen en in de buurt van het kanaal;
   - Medewerking aan OpenDag Samenhuizen (rond cohousing);
   - Medewerking aan Brusseldag Muntpunt. Rondleidingen op de site van Thurn & Taxis voor Vlamingen die naar Brussel zijn gekomen;
   - Medewerking aan BEL 10 Radio 1. Toeren rond maatschappelijke thema's geselecteerd door Radio 1;
   - Medewerking aan Dag van de Trage Weg in Vlaanderen en Brussel. Toeren door Brussel die bij het thema aansluiten.

   Hierbij gaan het overzicht van en toelichting bij de projecten in 2017, die op dit ogenblik al vast staan. De lijst wordt in de loop van het jaar voortdurend aangevuld. Sommige projecten zijn intussen afgerond, andere zijn nog maar in een eerste fase.

   - 50 jaar Manhattanwijk (met verschillende partners)
     Op 17 februari 2017 was het vijftig jaar geleden dat de gemeenteraden van de stad Brussel, Sint-Joost en Schaarbeek het Manhattanproject goedkeurden. Brukselbinnenstebuiten organiseerde op 18 februari vier wijkwandelingen en nam de deelnemers vervolgens mee naar de 25ste verdieping van de bijna volledig leegstaande WTC- I-toren. De mensen konden genieten van het uitzicht maar ook kijken naar oude nieuwsuitzendingen over het Manhattanproject en naar de documentaire over bokser Kid Davidt van Kwinten Gernay. In het najaar plant

Brukselbinnenstebuiten onder meer nog een debat over de toekomst van de Noordwijk en zullen foto's van de Noordwijk worden ingescand in de Erfgoedbank van de VGC-Erfgoedcel. Er wordt ook gewerkt rond de verdwenen muurschilderingen waarmee Brusselse kunstenaars protesteerden tegen de afbraak van de woonwijk.

- Wandelingen Mixity Visit Brussels (met Visit Brussels)
  Eind vorig jaar kreeg Brukselbinnenstebuiten van Visit Brussels na een openbare aanbesteding de opdracht om zestien wandelingen uit te schrijven in uiteenlopende wijken buiten het centrum van Brussel. De wandelingen zullen voor het grote publiek beschikbaar worden gesteld op A3-formaat, gratis.

- Erfgoeddag Begankenis Marollen (met Erfgoedcel, Korei en Muntpunt)
  De Erfgoedcel en Korei organiseerden vorig jaar voor het eerst De Begankenis. Dit jaar springt Brukselbinnenstebuiten mee op de kar. De gidsen zullen het publiek mee door de Marollen begeleiden. Daarnaast organiseert Brukselbinnenstebuiten op de Erfgoeddag ook een toer over de rol van het OCMW in Brussel, meer specifiek in de Marollen.

- Wandeling voor cultuurhuizen (met Kaaitheater, KVS, Argos, AB, Bronks, Vaartkapoen...)
  Zeven cultuurhuizen vroegen Brukselbinnenstebuiten om een rondleiding die hun huizen met elkaar verbindt, te ontwikkelen. Het doelpubliek bestaat in eerste instantie uit hogescholen die hun studenten het culturele leven van Brussel willen laten verkennen.

- Irisfeesten Sint-Gillis en Molenbeek (met Visit Brussels en de betrokken gemeenten)
  Brukselbinnenstebuiten verzorgt rondleidingen in Sint-Gillis en Molenbeek in het kader van het Irisfeest.

- Wandeling DW *B* (met het literair tijdschrift DW *B* en Muntpunt)
  Dit project is intussen afgerond. ‘Dietsche Warande en Belfort’ vroeg Brukselbinnenstebuiten om een wandeling uit te schrijven rond het thema 'Lijfelijkheid' in Brussel. De keuze viel op de Marollen. Die wandeling werd een onderdeel van de publicatie 'Atlas Brussel', waarin auteurs afkomstig uit binnen- en buitenland een tekst schreven over hun lijfelijke ervaringen in de hoofdstad. Na de presentatie van het Brusselnummer op 12 maart, werden er twee wandeltochten voor het publiek van DW *B* georganiseerd.

- Picturing Belgium 14-18 (met het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium)
  Het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) plant in de zomer in het Warandepark een openluchttentoonstelling van foto's uit Wereldoorlog I. De Duitse bezetter inventariseerde toen het erfgoed van België en maakte er foto's op glasplaat van. De foto's uit Brussel geven een mooi tijdsbeeld van de hoofdstad. Ze tonen hoe wijken er uitzagen maar ook hoe mensen leefden en werkten. Brukselbinnenstebuiten speelt op het evenement in met toeren in de tentoonstelling en rond het Warandepark.

- Kuregem - Culturegem (met Cultureghem)

  Brukselbinnenstebuiten onderzoekt samenwerkingsformules met Kookmet van Culturegem. Mensen zouden dan een wandeling rond het ‘Abattoir’ in Kuregem kunnen meemaken en mee aanschuiven bij de Kookmet.

- OKV Vlaamse meesters (met Openbaar Kunstbezit Vlaanderen)
  In het kader van het grootschalige Oude-Meestersproject van 'Toerisme Vlaanderen' kreeg het tijdschrift OKV een projectsubsidie om oude meesters die nog in situ worden bewaard, beter te ontsluiten. Brukselbinnenstebuiten speurt mee naar oude meesters in het Brusselse en zal allicht ook worden betrokken bij het parcours dat OKV in Brussel wil uitstippelen.

- Hide & Seek (samen met Muziekpublique)
  Muziekpublique organiseerde vorig jaar op het eind van de zomervakantie de eerste editie van het Hide & Seekfestival. Op waardevolle locaties in Brussel worden kleine wereldmuziekconcerten georganiseerd. Brukselbinnestebuiten leidde het publiek rond in de buurt van de locaties. Dit jaar wordt de formule herhaald en wordt onder meer gedacht aan Epitaaf, Maison Autrique, de baden van Brussel...

5. Er zijn duurzame samenwerkingen met
   - Vlaanderen/Muntpunt (11 juli)
   - VGC (Woontours voor Wonen in Brussel, Erfgoedcel in het kader van de Erfgoeddag)
   - Sport Vlaanderen (organisatie Sportdag voor Ambtenaren, uitschrijven van een korte en lange stadswandeling door Brussel en een boswandeling in het Zoniënwoud)
   - Europese Commissie (Brussels Together)
   - Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Open Monumentendag)
   - VRT De Zevende Dag.

6. Als bijlage gaat het overzicht van de Engelstalige themawandelingen en het aantal individuele deelnemers:

Jaar	Aantal toeren	Aantal deelnemers	Aantal deelnemers/toer
2015	63 (4)	860 (20)	13,7
2016	66 (5)	1033 (91)	15,7

   Brukselbinnenstebuiten haalde opnieuw de opdracht binnen om voor de Europese Commissie maandelijks Brussels Together-wandelingen te organiseren voor nieuwe personeelsleden. Het gros van de Engelstalige wandelingen wordt in dat kader georganiseerd. Daarnaast organiseert Brukselbinnenstebuiten ook nog Engelstalige toeren voor individuele inschrijvers. Die worden tussen haakjes vermeld. In 2016 vonden al die toeren in Molenbeek plaats. Ze hadden beduidend meer succes dan de toeren van 2015 over andere thema's. Ook de twee Engelstalige toeren voor individuele inschrijvers in het voorjaar van 2017, ook in Molenbeek, kenden een mooi succes.

7. Brukselbinnenstebuiten ontplooit verschillende communicatiekanalen naar anderstaligen:

   - in de aanloop naar de Engelstalige toeren met vrije inschrijving werd intensief gemaild naar expat-clubs en facebookgroepen van in Brussel gevestigde Engelstalige media, individuele adressen, culturele instellingen aangesloten bij EUNIC..
   - Het Verbindingsbureau Brussel-Europa (intussen opgegaan in Visit Brussels) werd gecontacteerd.
   - Brukselbinnenstebuiten verzamelt de mailadressen van de deelnemers aan de Engelstalige Thematoeren (toeren met vrije inschrijving). Die worden apart

bijgehouden zodat bij een nieuwe anderstalige toer de vroegere deelnemers kunnen verwittigd worden.
- Door de grote, internationale media-aandacht voor Brussel, maar ook meer specifiek voor de toeren van Brukselbinnenstebuiten in Molenbeek, zijn er ook heel wat buitenlandse of anderstalige groepen die zich spontaanaanmelden.
- Op Facebook wordt voor de Engelstalige tours met vrije inschrijving extra reclame gemaakt.
- Daarnaast is er ook de mond-aan-mondreclame van deelnemers aan de Brussels Together-toeren.
- Brukselbinnenstebuiten wil de komende jaren ook meer inzetten op zijn communicatie en een uitgebreid adressenbestand aanleggen van buitenlandse correspondenten, contactpersonen bij Politico, The Brussels Times, Flanders Today...
- Sporadisch is er een ontmoeting met vertegenwoordigers van netwerken van expats ('meet up groups')

Waar het aanschrijven van mailadressen aanvankelijk weinig succes had, leidde de internationale persaandacht voor Molenbeek – enigszins paradoxaal - wel tot resultaat.

8. Ongeveer de helft van het budget van Brukselbinnenstebuiten komt uit eigen financiële inbreng. Die middelen komen
   - van de inkomsten van de toeren (vooral de toeren voor groepen en de toeren die Brukselbinnenstebuiten in opdracht van derden organiseert, minder van de toeren met vrije inschrijving);
   - van redactiewerk voor derden rond Brusselse stadsthema's (dat percentage groeit);
   - van de verkoop van publicaties;
   - van de verhuur van een kleine ruimte bij het Brukselsecretariaat.